

Op 19 april vult Forum Groningen zich met filosofische kwesties en alledaagse vragen, filosofen en visionairs tijdens de Groningse Nacht van de Filosofie.

Chaos heerst, terwijl de mens van nature de behoefte heeft de realiteit te ordenen. Hebben we daadwerkelijk baat bij orde en regelmaat? Of gedijt de mens ook goed in chaos? De Groningse Nacht van de Filosofie staat net als de Maand van de Filosofie in het teken van chaos. Tijdens het festival maken we de chaos compleet met een programma vol lezingen, gesprekken, filosofische discussies en wetenswaardige weetjes.

Zalen

Wees op tijd bij de zaal, want vol = vol. Even zin in iets anders? Op 6 OOST vind je de hele avond doorlopende programmering zoals de Gesprekkerette, Filosofisch Twister, een VR-Cinema, performances van DIHAN of speel een potje schaken. Er is genoeg te ontdekken!

Eten, drinken, lezen

Op de vijfde verdieping kun je bij het Camera Café bijkomen of juist verder filosoferen met een hapje en een drankje. Ben je toe aan wat leesvoer? Boekhandel Godert Walter verkoopt boeken van verschillende sprekers van de Nacht van de Filosofie. Misschien spot je wel een spreker die langskomt om te signeren. Ook vind je hier de stand van Filosofie Magazine.

Programma onder voorbehoud van wijzigingen en fouten. (c) Forum Groningen, april 2024

Vrijdag 19 april

	EN	NL
19:00-19:10		
19:10-19:20		
19:20-19:30		
19:30-19:40		
19:40-19:50		
19:50-20:00		
20:00-20:10		
20:10-20:20		
20:20-20:30		
20:30-20:40		
20:40-20:50		
20:50-21:00		
21:00-21:10		
21:10-21:20		
21:20-21:30		
21:30-21:40		
21:40-21:50		
21:50-22:00		
22:00-22:10		
22:10-22:20		
22:20-22:30		
22:30-22:40		
22:40-22:50		
22:50-23:00		
23:00-23:10		
23:10-23:20		
23:20-23:30		
23:30-23:40		
23:40-23:50		
23:50-00:00		
00:00-00:10		
00:10-00:20		
00:20-00:30		
00:30-00:40		
00:40-00:50		
00:50-01:00		

RABO STUDIO

19.30 - 20.10 UUR

What Is Reality, Really?

SPEAKER: GRAHAM HARMAN

Are humans more important than the non-human objects we perceive? How does this change the way we understand the world? As Graham Harman, one of the theory's leading exponents, shows, Object-Oriented Ontology rejects the idea of human specialness: the world, he states, is clearly not the world as manifest to humans. He lays out the history, ideas and impact of Object-Oriented Ontology, taking in everything from art and literature, politics and natural science along the way.

LECTURE / EN

20.40 - 21.20 UUR

Ken Jezelf

SPREKER: TINNEKE BEECKMAN

In een moedige zoektocht naar zelfkennis leidt Tinneke Beeckman je langs de grootste geesten uit de filosofie en wereldliteratuur: van Socrates, Hannah Arendt en Albert Camus tot Marcel Proust en Virginia Woolf. Vrettrekend vanuit persoonlijke vragen ontdekt ze hoe hun ideeën je blik op jezelf en het leven kunnen verrijken. Beeckman wekt klassieke denkers tot leven en laat zien hoe de filosofie juist vandaag de dag van grote waarde kan zijn.

LEZING / NL

22.10 - 23.00 UUR

Shut Up and Play With Me

HET ZUIDELIJK TONEEL

Spelen... iedereen kan het, maar weinigen doen het. Zien we de mogelijkheden tot spel nog wel? Is het een bewijs van volwassenheid om ons spel plezier te onderdrukken of omdat er geen cent aan te verdienen valt? Wat als we de remmen loslaten en ons open en bloot storten in een belangeloos spel? De theatershow Shut Up and Play with Me is een ode aan het spelplezier zonder hoger doel.

Playing, everyone can do it, but few people actually do it. Do we still recognize the potential for play? Is it proof of maturity to suppress our need to play or because there is not a penny to be made from it? What if we take off the brakes and plunge openly and exposed into selfless play? The theater performance Shut Up and Play with Me is an ode to the pleasure of gameplay, without a higher goal.

THEATER / PERFORMANCE

LANGUAGE NO PROBLEM

CAMERA 1 - FILOSOFISCHE PRAATSHOW

19.30 - 23.40 UUR

De filosofische praatshow

SPREKERS: TJESSE RIEMERSMA, JESSE HAVINGA EN SYBOLT FRISO

‘Wie heeft er ooit een nieuw idee zien ontspringen uit een polemiekt?’ aldus de Franse denker Michel Foucault. In *De filosofische praatshow* nemen Jesse Havinga, Sybolt Friso en Tjesse Riemersma niet de strijd maar de dwaaltocht als model voor het goede gesprek. Terwijl op tv, radio en online het twistgesprek hoogtij viert, vragen zij hun gasten de polemiekt te staken en om kwetsbaar en aftastend na te denken over een actuele intellectuele vraag.

GESPREK / NL

19.30 - 20.10 UUR

De Filosofische Praatshow over Bantoe-filosofie

SPREKER: ANGELA ROOTHAAN

In 1948 publiceerde de Vlaamse missionaris Placied Tempels zijn Bantoe-filosofie. Hij vroeg Congolezen naar de betekenis van hun doen en denken en beschreef de logisch consistente filosofie die hij in hun begrippensysteem zag. Vorig jaar maakte Angela Roothaan een Nederlandse ‘hertaling’ van het werk, binnenkort volgt de nieuwe Engelse versie. Op de stoel van de Praatshow vertelt ze over Bantoe, over de koloniale oorsprong van het werk en over het hertalen van een klassieker.

GESPREK / NL

20.40 - 21.20 UUR

De Filosofische Praatshow over rewilding

SPREKER: LINDE DE VROEY

De natuur heeft altijd haar armen geopend voor hen die slechts op zoek waren naar een beetje troost. Het is de plek waar zij die gedesillusioneerd en wanhopig zijn terecht kunnen. Of is de natuur geen plek, maar eerder een bepaalde manier van bestaan? Een vorm van bestaan die, in de woorden van De Vroey, weliswaar “gevaren, ongemakken, ziekte, pijn en dood [kent], maar niet de achterbakse wreedheid van de mens, noch de verstikkende benauwdheid van het burgerlijke leven”.

GESPREK / NL

21.50 - 22.30 UUR

A Philosophical Conversation About Object-Oriented Ontology

SPREKER: GRAHAM HARMAN

Some credit Graham Harman with overcoming the almost religious divide between the ‘continental’ and ‘analytic’ philosophical tradition. And by what superhuman feat is he supposed to have done that? By taking objects seriously. Drawing heavily on Heidegger, but writing with the quick wit of a sports journalist, Harman has played a significant role in the ‘philosophical emancipation’ of objects. Does chaos loom wherever human perspectives are decentred?

TALK / EN

23.00 - 23.40 UUR

De Filosofische Praatshow over de ethiek van systeemkritiek

SPREKER: INGRID ROBEYNS

Op zichtbare en onzichtbare wijze hebben grote instituties en vastgeroeste systemen onze samenleving in hun greep. Systeemkritiek wordt hierom vaker dan niet weggevuifd als overmatig idealistisch of onconstructief, terwijl het geen geheim mag zijn dat dit systeemdenken veel maatschappelijke ongelijkheid en oneerlijkheid met zich meebrengt. Hoe reflecteert een filosoof op de ethiek van de instituties? Bestaat constructieve en effectieve systeemkritiek in een tijdperk waarin velen van ons de hoop al verloren hebben? Moeten we de macht van de grote instituties blijven aanvaarden om zo maatschappelijke chaos af te wenden?

GESPREK / NL

CAMERA 2

19.40 - 20.20 UUR

Ruimte om te denken

SPREKERS: EVA-ANNE LE COULTRE, SANNE TEN WOLDE
MODERATOR: BARTELD KOOI

Leren lopen, praten, lezen, schrijven. Van jongs af aan word je geholpen om deze vaardigheden te ontwikkelen. Zouden we geholpen zijn als we standaard les krijgen in ‘leren denken’? Filosofielessen worden nu alleen aangeboden in havo- en vwo klassen, maar iedereen denkt, toch? De documentaire ‘Young Plato’ liet bijvoorbeeld zien hoe filosofie werd ingezet als wapen tegen geweld op een katholieke basisschool. Dichter bij huis pleiten Eva-Anne Le Coultre en Samne ten Wolde voor verbreding in het filosofieonderwijs. In dit gesprek verkent moderator **Barteld Kooi** de rol van filosofie in het onderwijs.

GESPREK / NL

20.50 - 21.30 UUR

Chaotic Anarchism

SPREKERS: MADDALENA FAZZO CUSAN & MATHIJS VAN DE SANDE
MODERATOR: MARC PAULY

When the word anarchism comes to mind, people quickly think of resistance, protest, chaos and riots. But where does this association actually come from? And is this correct? Led by Marc Pauly, Mathijs van de Sande and Maddalena Fazzo Cusan will discuss the role of chaos within anarchism. Are chaos and anarchism inextricably linked or is this connection based on a misunderstanding of the core of anarchism?

TALK / EN

22.00 - 22.40 UUR

Data-dilemma: tussen orde en ethiek

SPREKERS: HERMAN VELUWENKAMP EN NEPHTIS BRANDSMA

MODERATOR: NICK NIEUWENHUIJSEN

Technologieën die gebruik maken van data spelen een steeds grotere rol in ons dagelijks leven. De overheid gebruikt allerhande gegevens om onze leefomgeving beter en veiliger te maken. Maar, zoals de toeslagenaffaire heeft bewezen, kan onethisch en ondoordacht gebruik van data schadelijke gevolgen hebben. Is er orde te vinden in het grote chaotische web van informatie? Hoe kunnen we op een ethische manier omspringen met nieuwe technologieën en een groeiend gebruik van data? En, moet alles wel inzichtelijk worden gemaakt en te controleren zijn?

GESPREK / NL

23.10 - 23.50 UUR

Het Grote Chaos Gesprek Met Alles En Iedereen

SPREKER: TOM-JAN MEEUS, TINNEKE BEECKMAN & LINDE DE VROEY
MODERATOR: COEN SIMON

Volgens Ludwig Wittgenstein moet men bij het filosoferen ‘in de oude chaos afdalen en zich daar thuis voelen’. We nemen de proef op de som! In *Het Grote Chaos Gesprek Met Alles En Iedereen* laat Coen Simon (hoofdredacteur van *Filosofie Magazine*) zijn gasten én zijn publiek diep wegzinken in de chaos van onze tijd. Welke diepe inzichten komen er in deze wanorde bovendrijven? Simon gaat een ontregelend gesprek aan met Linde De Vroey, Tinneke Beeckman, Tom-Jan Meeus en last but not least ook met jou!

GESPREK / NL

CAMERA 3

20.30 - 20.50 UUR / 21.40 - 22.00 UUR / 22.50 - 23.10 UUR

De Kroeg van Hans

SPREKER: HANS SCHNITZLER

Het traditionele café lijkt op sterven na dood te zijn. Toch weten deze sociale pleisterplaatsen de gemoederen flink te beroeren. Dat de wereld van toog en tapkast onverminderd tot de verbeelding spreekt, komt doordat ze een menselijke maat vertegenwoordigt die in het leven daarbuiten vaak afwezig is. Zou het kunnen dat in de microkosmos van het kleinschalige caféi aanwijzingen te vinden zijn voor een milder en prettiger samenlevingsklimaat? In zijn eigen *Kroeg van Hans* gaat Schnitzler in gesprek met de aanwezigen - een wijsgerig getinte kroegtocht waarbij de kunst van het samenleven centraal staat!

GESPREK / NL

CAMERA 4 - Filosoof over een filosoof

19.50 - 20.30 UUR

Philosopher About a Philosopher: Anne Conway

SPREKER: HUGO HOGENBIRK

What do horses turning into people have to do with our desire for freedom? British philosopher Anne Conway (1631 - 1679) searched in her philosophy for a way to reconcile her belief in a creator God with the freedom to make choices. Or, to make the question a bit more general: “How can the world be well ordered but at the same time have room for freedom?”

LECTURE / EN

21.00 - 21.40 UUR

Philosopher About a Philosopher: Amia Srinivasan

SPREKER: DAPHNE BRANDENBURG

Anger is a hot topic. It has been said, we’re all too angry all the time. Yet others proclaim we should get angry in the face of injustice. Many activists believe anger is a productive emotion. Yet there is ample evidence that anger is often harmful, and antagonizing. How to make sense of this chaos? What, if anything, is the value of anger? Daphne Brandenburg discusses how the work of feminist philosopher Amia Srinivasan helps us navigate these stormy waters.

LECTURE / EN

22.10 - 22.50 UUR

Filosoof over een Filosoof: Gilles Deleuze

SPREKER: MARTIJN BOVEN

Onder de formule ‘chaos=kosmos’ ontwikkelde de Franse filosoof Gilles Deleuze een filosofie van de allesomvattende chaosmos. Martijn van Boven duikt in de creatieve herinterpretatie van Leibniz, waarbij de chaosmos bestaat uit een oneindige reeks vouwen die, in ineengevouwen toestand, voor niemand inzichtelijk is. Wat gebeurt er als de chaosmos zich ontplooft?

LEZING / NL

23.20 - 00.00 UUR

Philosopher About a Philosopher: Karl Marx

SPREKER: TATIANA LLAGUNO

Why is Marx still important today? How are pressing issues such as rising social disparities, gender inequalities, or environmental degradation related to each other? Tracing a common thread between social and ecological crises, Tatiana Llaguno stresses Marx’s enduring relevance in uncovering the inherent limitations of capitalist societies in tackling these challenges. The good news? To the extent that capitalism is our own creation, it is our own choice to transition toward a more democratic, freer, and sustainable form of life.

LECTURE / EN

CAMERA 5

19.30 - 20.10 UUR

Redenen voor grenzen aan rijkdom

SPREKER: INGRID ROBEYNS

Is het moreel en maatschappelijk gezien OK als iedereen zo rijk mogelijk wordt? Volgens het limitarisme moeten we dat niet willen. Grote vermogens zijn vaak (deels) gebaseerd op verwerpelijke oorzaken en vormen een gevaar voor de democratie. Kan het geld niet beter aangewend worden voor urgente kwesties zoals armoede en klimaactie? Maar de filosofische meest fundamentele reden tegen rijkdomsconcentratie is dat geluk een doorslaggevende rol speelt in het bepalen wie extreem rijk wordt. Zijn we bereid deze verandering van mensbeeld te omarmen, en wat zou dat impliceren?

LEZING / NL

20.40 - 21.20 UUR

Orde, chaos en intuïtie

SPREKER: VINCENT ICKE

Een bord aardappelen is orde, puree is chaos. Mits de piepers netjes naast elkaar gelegd zijn, uiteraard. Waaruit meteen al blijkt dat het verschil tussen orde en chaos meetbaar is. Want wat is netjes? Het vinden van een maatstaf voor orde is een kwestie van statistiek. En juist daarvoor hebben mensen een nogal slechte intuïtie. Is een sterrenbeeld ordelijk of chaotisch? Heeft het antwoord op zo'n vraag enig nut?

LEZING / NL

21.50 - 22.30 UUR

Structural Injustice

SPREKER: MAEVE MCKEOWN

What is structural injustice, and who ultimately bears responsibility for it? Drawing on case studies from sweatshops to climate change, Maeve McKeown goes beyond the widely accepted narrative of unintended consequences and blameless participation to explain how structural injustice operates and what we as individuals can do about it. What is the political responsibility of ordinary individuals? How can ordinary individuals with very little power pressure morally responsible, powerful agents to address structural injustice? This is a fundamental reassessment of the relationship between power, ordinary people and responsibility for structural injustice.

LECTURE / EN

23.00 - 23.40 UUR

De moderne wanorde

SPREKER: SJOERD GRIFFIOEN

Volgens veel filosofen is het gevoel van fragmentatie, onoverzichtelijkheid en wanorde inherent aan de ‘moderniteit’. Sjoerd Griffioen zoomt in op het naoorlogse Duitse secularisatiedebat, waarin de moderniteit werd gediagnosticeerd in het licht van 1933-1945. De centrale vraag van dit debat was of de moderniteit *zelf* ‘schuldig’ was aan deze catastrofe, of dat het werd veroorzaakt door anti-moderne tendensen. De lijn doortrekkend naar het heden werpt de vraag op of we de moderne wanorde niet beter als pluralistische dialoog kunnen oppatten

LEZING / NL

SMARTLAB

19.50 - 20.20 UUR

Homo Ludens

SPREKER: BEER PRAKKEN

Spelen is een cruciale bezigheid voor ieder mens, sommige filosofen vinden het zelfs dé sleutel tot een gelukkig bestaan. Toch lijken mensen spel voornamelijk te relateren aan hun kindertijd. Waarom is dit zo en wat is de rol van spelen in ons leven nu? Beer Prakken benadert deze vraagstukken vanuit een filosofisch standpunt. Hij gaat daarbij ook in op de negatieve kant van spel aan de hand van *dark play*; een spelelement dat volgens hem structureel wordt uitgebuit door populistische politici zoals Donald Trump.

LEZING + GESPREK / NL

20.40 - 21.10 UUR EN 21.30 - 21.50 UUR

Filosofie door de ogen van een student

Studenten filosofie, lezen die alleen maar oude stoffige boeken? En wat zijn de filosofische vraagstukken van onze tijd? Vijf bachelor studenten Wijsbegeerte geven tijdens dit programma een inzage in hun studie. Ze geven korte presentaties over essays die ze hebben geschreven of onderwerpen waar ze onderzoek naar hebben gedaan.

LEZING / NL

RUIMTE 1

19.40 - 20.00 UUR / 20.30 - 20.50 UUR / 21.30 - 21.50 UUR

Embrace the chaos - Guided Meditation

What does it mean to embody chaos? Drawing on Nietzsche’s famous discussion of Apollo and Dionysus, in this short laboratory we will experiment with ways in which, through conscious movement and a meditative attitude, we can unleash the chaotic as well as the soothing and creative potential of Dionysus and integrate it into the rest of our lives.

WORKSHOP / EN

RANDPROGRAMMA

Tijdens de *Groningse Nacht van de Filosofie* hoef je niet alleen te luisteren, je kunt ook zelf aan de slag! Op 6 OOST & bij het Camera Café vind je de hele avond door doorlopende programma’s.

CAMERA CAFÉ

DOORLOPEND BIJ CAMERA CAFÉ EN 6 OOST

DIHAN

Performance platform DIHAN will dissect and reinterpret the theme of chaos; selected artists will use the media of body and sound to reflect on societal and worldly chaos from a personal perspective. Through non-verbal expression, they will offer ways to connect with the topic beyond the prosaic modes of hegemonic philosophical production; aiming to disrupt the mechanics of thinking processes. The dichotomy of order versus chaos is challenged and reinterpreted through the different artistic positions; as chaos precipitates growth and change, the stagnating order often perpetuates unjust power imbalances.

PERFORMANCE / LANGUAGE NO PROBLEM

DOORLOPEND

Boekverkoop en signersessies Boekhandel Godert Walter

Breng een bezoek aan de rijkgevulde boekentafel van Godert Walter.

6 OOST

DOORLOPEND

Gesprekkerette

In de *Gesprekkerette* biedt Oscar Prinsen een anoniem, ongeconditioneerd gesprek over iets wat je belangrijk vindt of bezig houdt.

GESPREK / NL

DOORLOPEND

VR- Cinema

Dompel je onder in het nieuwste project van visionair fractal kunstenaar Julius Horsthuis en geniet van de abstracte reis door muziek, ruimte en wiskunde.

Immerse yourself in the latest project by visionary fractal artist Julius Horsthuis and enjoy the abstract journey through music, space and mathematics.

Doorlopende 180° VR-cinema met keuze uit 2 tracks:

Nascence (9 minuten)
Hoe is de natuur in staat om vanuit een eenvoudig begin complexiteit te creëren? Een hallucinerende reis langs DNA-achtige structuren en organische schoonheid van vormen en kleuren, begeleid door prachtige muziek van David Levy en meeslepende geluidseffecten van Richard Burki.

Last but vanishing (3 minuten)
Horsthuis’ interpretatie van de bibliotheek van Mendel; de ruimte die alle mogelijke levensvormen bevat. Probeer te vinden wat je zoekt in deze morfing tesseract en laat je meevoeren door stem en trippy-vibes van Temple Invisible.

VR - FILM / LANGUAGE NO PROBLEM

DOORLOPEND

Filosofisch Twister

Linkervoet op Schopenhauer, rechtervoet op Marx. Daag je medebezoekers uit voor een potje Twister met een filosofisch tintje!

GAME / LANGUAGE NO PROBLEM

DOORLOPEND

Fischer Random Chess met Machteld van Forest

Durf je het op te nemen tegen schaakkampioen Machteld van Forest? Zij speelt op de Nacht simultaan 'Fischer Random Chess', een variant van het schaken waarbij de beginopstelling van de stukken willekeurig wordt gekozen, met iedereen die aan wil schuiven. Een manier van spelen die de gestructureerde patronen van het schaken ontwricht!

GAME / LANGUAGE NO PROBLEM

DOORLOPEND

De Jonge Denkers

SPREKERS: ALANI VOOGEL EN AWAZ AHMAD

Op de Groningse Nacht kun je maar zo twee *Jonge Denkers* spotten, namelijk Alani Voogel uit Alphen aan den Rijn en Awaz Ahmad uit Hellendoorn. De Jonge Denkers zijn filosofieleerlingen uit het Voortgezet Onderwijs die zich uitspreken over de actualiteit.

GESPREK / NL

